

Основними аспектами планування для реалізації даного некомерційного проекту стали: просоціальна позиція науковців університету - їх ініціатива та бажання поширювати відеоконтент через доступні канали комунікації; актуальність та оперативність у подачі відеоконтенту; жанрове різноманіття інформаційної продукції (книжкових видань), які рекламували герої челенджу.

Література

1. Грей Кліффорд Ф., Ларсон Ерік У. (2015). Управління проектами: Практичне керівництво. Харків: Діло і Сервіс. 528 с.
2. Інститут управління проектами. Україна (2025). URL: <https://pmiukraine.org/about-us/>
3. Наукова бібліотека імені академіка Миколи Жулинського Національного університету «Острозька академія». URL: <https://lib.oa.edu.ua/>
4. Ройс У. (2017). Управління проектами зі створення програмного забезпечення. Уніфікований підхід. Київ: КСТ, 424 с.

Політова Олена

/ м. Київ /

ЗНАЧЕННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ «ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ» У ПРОФЕСІЙНОМУ СТАНОВЛЕННІ ЗДОБУВАЧІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ В13 «БІБЛІОТЕЧНА, ІНФОРМАЦІЙНА ТА АРХІВНА СПРАВА»

Сучасний етап розвитку інформаційного суспільства пов'язаний зі стрімким прогресом цифрових технологій та розширенням доступу до великих обсягів даних, що зумовлює необхідність переосмислення професійної комунікації та впровадження нових підходів до навчання. У цьому контексті особливої ваги набуває процес формування нової генерації професіоналів, здатних вирішувати проблеми архівної та бібліотечної галузей, інтегруючи цифрові, комунікативні

компетентності з управлінськими навичками. Важливо на початковому, адаптаційному етапі якнайбільше зацікавити здобувачів освіти до обраної професії і не лише розкрити потенціал інформаційної сфери та окреслити перспективи її розвитку, а й орієнтувати студентів на змістовне професійне зростання.

У Київському столичному університеті імені Бориса Грінченка (далі – КСУБГ) у всіх освітніх програмах на початку навчання передбачено обов’язковий освітній компонент (далі – ОК) «Університетські студії», який забезпечує засадничу академічну підготовку та інституційне орієнтування здобувачів. Із цього ж компонента починається навчання здобувачів спеціальності В 13 «Бібліотечна, інформаційна та архівна справа», що дозволяє уніфікувати освітні вимоги на початковому етапі, сформувати спільні академічні підходи й створити підґрунтя для подальшого опанування фахових дисциплін.

Перший модуль ОК «Я – студент» забезпечує адаптацію до університетського середовища, подолання організаційних труднощів на початку; другий модуль – «Лідерство служіння» – формує засади корпоративної культури й соціальної відповідальності, систематизує знання про лідерство в контексті служіння суспільству й громаді та розвиває необхідні лідерські вміння. Завершують ОК два змістові модулі, об’єднані в межах блоку «Вступ до спеціальності».

Мета повідомлення – висвітлити особливості ОК «Вступ до спеціальності», її значення й вплив на професійне становлення здобувачів спеціальності В 13 «Бібліотечна, інформаційна та архівна справа».

Питання важливості викладання дисциплін, які сприяють гармонійному залученню студентів до освітнього процесу та професійного середовища, постійно знаходяться у центрі уваги науково-педагогічних працівників. Цю проблематику, зокрема, у своїх працях розглядали Кравченко О., Підвальна Ю. та Гедзик А. [1], Павлюк Р. О., Клішевич Н. А. та Музиченко І. В. [3], Щербяк Ю. та Патряк О. [4] та ін. Вченими підкреслено актуальність подібних дисциплін та доцільність створення інтегрованих навчальних курсів, що сприяють фаховому самовизначенню здобувачів освіти й формуванню їх професійних компетентностей.

Як правило, «Вступ до спеціальності» націлений на ознайомлення студентів із професійними особливостями обраного фаху, демонструє можливості відповідної професії та сприяє формуванню інтересу до саморозвитку та усвідомленню перспектив особистої освітньої траєкторії. На кафедрі інформаційних комунікацій КСУБГ для засвоєння змістового модуля «Вступ до спеціальності» у межах блоку «Університетські студії» за навчальним планом передбачено 2 кредити, що становить 60 год., 14 год. – лекції, 14 год. – семінарські заняття, 28 год. – самостійна робота, 4 год. – модульний контроль. Цей блок структуровано у два змістові модулі – модуль 3. «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа на сучасному етапі» та модуль 4. «Компетентнісні виміри професії». Така побудова забезпечує логічну послідовність у засвоєнні теоретичних знань і практичних навичок, необхідних для подальшого професійного становлення студентів спеціальності В 13 «Бібліотечна, інформаційна та архівна справа».

У 3 модулі «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа на сучасному етапі» увагу зосереджено на вивченні тенденцій розвитку бібліотечної, інформаційної та архівної справи в Україні й світі, нормативно-правових засад діяльності, соціальної місії установ галузі, ролі фахівців у забезпеченні відкритості, доступності та збереження інформаційних ресурсів. У лекції також стисло окреслено місце спеціальності В 13 у системі вищої освіти України та висвітлено траєкторію подальшого навчання і наукових досліджень – від бакалаврату до магістратури й PhD.

У межах модуля передбачено три семінарські заняття різних форматів (доповіді, диспути, дискусії), їх тематика зосереджена на обговоренні перших дослідницьких розвідок студентів, опрацюванні джерел та виробленні відповідей на питання семінарів про трансформації в бібліотечній та архівній сферах, обговоренні актуальних тенденцій в інформаційній галузі, аналізі правових засад діяльності та професійної відповідальності; осмисленні взаємозв'язку освіти й професії в умовах інформаційного суспільства, проблем формування

інформаційної культури, медіаграмотності та інформаційної гігієни, а також окреслення індивідуальних кар'єрних траєкторій.

Четвертий модуль – «Компетентнісні виміри професії» – спрямований на формування ключових компетентностей майбутнього спеціаліста через перетворення галузевого контексту на персональний вектор розвитку здобувача: опановуються інструменти професійного самовизначення та планування, вибудовується цілісна матриця загальних і фахових компетентностей із чіткими очікуваними результатами навчання, відпрацьовуються навички командної взаємодії, проєктного мислення, академічної доброчесності, а також окреслюються можливості професійної мобільності та співпраці в національних і міжнародних спільнотах, що зрештою забезпечує здатність студентів усвідомлено планувати майбутню кар'єру відповідно до стандартів професії.

У цьому модулі семінари побудовано як практичні «сходишки» професійного зростання: спершу студенти опрацьовують професійний стандарт бібліотекаря [2] в контексті співставлення його вимог зі своїми вміннями та формують власну карту компетентностей, щоб зрозуміти, які навички необхідно розвивати під час навчання. Наступне заняття присвячене самоорієнтації, де здобувач визначає свої сильні сторони, прогалини й моделює способи саморозвитку. Завершують модуль семінари, присвячені міжнародній професійній взаємодії: від огляду форматів співпраці та партнерств до участі у проєктах в Україні й за кордоном. Вивчаючи практики Міжнародної федерації бібліотечних асоціацій та установ (ІФЛА), Міжнародної ради архівів, Української бібліотечної асоціації здобувачі формують первинне уявлення про можливості професійного розвитку на національному й міжнародному рівні

Кожен змістовий модуль завершується контрольною роботою, в якій передбачається оцінювання виконаних відкритих завдань у формі есе, що показує вміння аргументовано застосовувати теоретичні положення, а також тестових завдань, спрямованих на перевірку відтворення й розуміння ключових понять.

ОК «Вступ до спеціальності» виконує стратегічну функцію в підготовці

бакалаврів спеціальності В13 «Бібліотечна, інформаційна та архівна справа». Дисципліна має інтеграційне значення, адже вона поєднує знання предметної області з практичним застосуванням, формуючи у здобувачів аналітичне мислення, етичну відповідальність, цифрову компетентність, а також здатність до командної роботи. Використовуючи інтеграцію у напрямках «знання-уміння-поведінка» зазначений ОК закладає підґрунтя для успішного навчання студентів, їх подальших досліджень та усвідомлення свого професійного шляху.

Література

1. Павлюк Р. О., Клішевич Н. А., Музиченко І. В. Адаптація студентів до умов навчання у закладі вищої освіти на основі вивчення дисципліни «Університетські студії». Перспективи та інновації науки. 2025. 53 (7). С. 702-720. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/52664/1/Pavliuk_Klishevych_Muzuchenko_PIN_2025_FPSRSO.pdf
2. Професійний стандарт «Бібліотекар» : затв. наказом Державного агентства України з питань мистецтв та мистецької освіти від 10 берез. 2025 р. № 17. Київ, 2025. 24 с. URL: <https://register.nqa.gov.ua/uploads/0/728-bibliotekar.pdf>
3. Кравченко О., Підвальна Ю., Гедзик А. Адаптація студентів першого курсу до навчання у закладі вищої освіти. Соціальна робота та соціальна освіта. 2024. 1 (12). С. 253-267. DOI: 10.31499/2618-0715.1(12).2024.305359
4. Щербяк Ю., Патряк О. Адаптація першокурсників до нових умов освітнього середовища у закладах вищої освіти як соціально-педагогічна проблема. Наукові проєкти соціально-гуманітарного факультету ЗУНУ. 2023. С. 85-98. DOI: <https://doi.org/10.54937/2023.9788056110096>.